

Mia Laiho kok

Kirjallinen kysymys esiopetuksen laatukriteereistä ja kiusaamiseen puuttumisesta varhaiskasvatuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Lapsibarometri on vuodesta 2016 lähtien kahden tai kolmen vuoden välein toteutettu 6—7-vuotiaiden Suomessa asuvien lasten näkemyksiä kartoittava tutkimussarja. 13.5.2025 julkaistun Lapsibarometri 2025:n temana on esiopetus eli "eskari". Barometrissa selvitettiin, millaisia näkemyksiä lapsilla on eskarin käytännöistä, eskarin arjen mielekkyyttä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä sekä oppimisesta ja oppimisen tuesta eskarissa.

Lapsibarometrin tutkimustulokset viittaavat siihen, että eskari on monelta osin erilainen paikka tytöille ja pojille. Sukupuolten väliset erot tulivat tutkimuksessa esille esimerkiksi avun saamista koskeissa näkemyksissä: pojat kertoivat tyttöjä useammin, etteivät he saa eskarissa apua sitä tarvitessaan. Tutkimus antaa viitteitä siitä, että monilla perhetaustasta johtuvilla tekijöillä on vaikutusta eskari-ikäisten lasten näkemyksiin eskarista ja sen arjesta. Lisäksi yli puolet haastatelluista lapsista kertoi, että heitä on joskus kiusattu eskarissa. Heikommin toimeen tulevien perheiden lapset kokivat barometrin mukaan muita useammin joutuvansa kiusatuksi eskarissa. Barometri nosti esille myös sen, että tarvitaan lisää ajankohtaista tutkimustietoa siitä, miten esiopetuksen laatu toteutuu erilaisista taustoista tulevien lasten näkökulmasta.

Barometrin johtopäätökset -kappaleessa nostettiin esille mm. se, että PISA-tutkimuksen tulokset yhdessä monien muiden tutkimusten kanssa osoittavat, että alueelliset ja perhetaustoista johtuvat erot koululaisten oppimistuloksissa ja koulua koskeissa näkemyksissä ovat merkittäviä ja kasvusuunnassa.

Eeva Hujala kumppaneineen (2012) selvitti esiopetuksen laatua opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta reilu kymmenen vuotta sitten. Tuolloin nousi ajatus siitä, voisiko laadunhallinnan ja -arvioinnin vakiinnuttaa esiopetuksessa pedagogisen kehittämistyön yhdeksi peruslähtökohdaksi ja että esiopetukselle laadittaisiin laatukriteerit. Varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle laatukriteerit on laadittu, mutta esiopetuksesta ne puuttuvat edelleen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin ryhdytään, jotta esiopetuksen laatuun ja sen yhdenvertaisuuteen niin kuntatasolla kuin valtakunnallisesti kiinnitetään aiempaa vahvemmin huomiota,

Kirjallinen kysymys KK 189/2025 vp

onko esiopetukseen harkittu laatukriteerien laatimista, ja

miten valtakunnallisesti ohjataan varhaiskasvatusta tarttumaan kiusaamiseen?

Helsingissä 30.5.2025

Mia Laiho kok